

ПРОЦЕСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Матвієнко С. В.

здобувачка вищої освіти групи МЕН 3/2

Миколаївський національний аграрний університет

Постановка проблеми. У сучасних умовах процеси глобалізації набувають все більших розмірів і охоплюють усі сфери людської діяльності. Розуміння складних та суперечливих явищ глобалізації стає необхідною частиною навчання сучасних випускників, які мають бути компетентними споживачами, ефективними підприємцями, виробниками, інвесторами, відповідальними громадянами та патріотами своєї країни [9].

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобалізація є основною тенденцією сучасного розвитку світової економіки, що виникла внаслідок природних процесів інтеграції у 90-х роках ХХ століття [3]. На сьогоднішній день глобалізація охоплює не лише економіку, а також політику, освіту, культуру, екологію, туризм, безпеку, інвестиції, технології, фінанси; впливає на рух товарів і послуг, праці, інформації [4].

Саме поширене та просте розуміння терміну "глобалізація" базується на його англійському перекладі, "globalization", що означає процеси, що відбуваються на масштабах всієї планети [10]. У географії глобалізація тлумачиться як процес всесвітньої інтеграції та уніфікації в економічній, політичній та культурній сферах, утворюючи єдину взаємопов'язану та взаємозалежну систему [4].

Економічну сутність глобалізації описують як "тісну інтеграцію країн і народів світу, що виникає через значне скорочення витрат на транспортування та зв'язок, виключення штучних бар'єрів для переміщення товарів, послуг, капіталу, знань та, у меншій мірі, людей з країни в країну" [7]. Важливу увагу до явища глобалізації приділяють більшість екологів [4; 8], які акцентують на

незворотних змінах у стані навколишнього середовища нашої планети, що становить загрозу глобальної екологічної катастрофи для людства.

До ключових ознак процесу глобалізації можна віднести наступне:

- створення єдиного світового виробництва на базі діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК);
- посилення інтеграційних процесів (відкритість та взаємозалежність економік країн);
- формування глобальних ринків робочої сили;
- розширення світового фінансового ринку (рух капіталу, інвестиції);
- створення всесвітнього інформаційно-комунікаційного простору (глобальна мережа Інтернет);
- уніфікація підходів у веденні бізнесу, формування нової системи глобального управління (діяльність міжнародних організацій);
- встановлення світових цін та залежність економік країн від їхніх коливань;
- культурне зближення народів (спільна система цінностей, стандартів життя, уподобань та інше);
- порушення екологічної рівноваги екосистеми (загострення глобальних проблем).

Жодна країна у світі не може протистояти глобальним економічним процесам. Найбільші фінансові центри планети, такі як Лондон, Нью-Йорк, Сінгапур, працюють цілодобово [4]. Важливим аспектом економічної глобалізації є залучення іноземних інвестицій, які сприяють розвитку окремих територій або країн та мають взаємну економічну вигоду. Найбільшими країнами-інвесторами у світі є США, Канада, країни Європейського Союзу (Німеччина, Франція, Нідерланди та інші) та країни Східної Азії (Японія, Китай).

Усе більше регулюючих повноважень у сфері економіки набувають спеціалізовані організації ООН, такі як МВФ (Міжнародний Валютний фонд),

МБРР (Міжнародний банк реконструкції та розвитку), СОТ (Світова організація торгівлі), Світовий банк та інші [4, с. 132].

Вагому роль у глобалізаційних процесах відіграють транснаціональні корпорації (ТНК), які здійснюють свою діяльність на все більш широкому масштабі. ТНК представляють собою компанії, які були засновані в одній країні, але на сьогоднішній день мають свої філії по всьому світу [1].

Отже, процеси глобалізації у сучасному світі є складними, амбівалентними та конфліктними. Цей явище охоплює не лише всі країни планети, але й усі галузі людської діяльності. Важливо відзначити, що деякі країни мають значний вплив на глобалізацію через діяльність транснаціональних корпорацій. Перед нами стоїть завдання економічної, політичної та культурної єдності світу, а також глибший аналіз глобальних проблем, які потребують спільних зусиль всіх націй для їх вирішення.

Список використаних джерел

1. Економічна і соціальна географія світу: підруч. [для 10 кл. серед. шк.] / [Яценко Б.П., Юрківський В.М., Любіцева О.О., Кузьминська О.К., Бейдик О.О.]; за ред. Б.П.Яценка. – К. : Форум, 2004. – 351 с.

2. Індекс глобальної конкурентоспроможності: [Електронний ресурс]: Звіту «The Global Competitiveness Report 2016–2017» [Режим доступу]: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017>.

3. Кобернік С.Г., Географія: довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвіт. навч. закл. : [навч. посіб.] /С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко. / за ред. С.Г. Коберніка. – [5-е вид., випр. та доп.] — К. : Літера ЛТД, 2013. – 656 с.

4. Паламарчук Л.Б. Географія: підруч. [для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: профільний рівень] / Л.Б. Паламарчук, Т.Г. Гільберт, В.В. Безуглий. – [2-е вид.] – К.: Генеза, 2011. – 304 с.

5. Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення [Електронний ресурс] / О.В. Побережець, К.В.

Іванова // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 2 (3). – С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.

6. Станева О.Б. Глобалізація світового господарства / О.Б. Станева // Географія. [наук-метод. журнал]. – 2015. – № 17-18. – С. 42-53.

7. Стігліц Дж. Ю. Глобалізація та її тягар / Дж.Ю. Стігліц; [пер. з англ. А. Іщенко]. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – 252 с.

8. Царик Л.П. Екологія: підруч. [для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл.: профільний рівень] / Л.П. Царик, П.Л. Царик, І.М Вітенко. – [2-е вид.] – К. : Генеза, 2011. – 240 с.

9. <http://www.mon.gov.ua/>

10. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

Науковий керівник - Олійник Т. Г. - канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств